

Kappsegling i riktigt lättvind.

Att vinna kappsegling i riktigt lättvind är kanske det svåraste som finns för oss seglare. I lättvind så är vindens beteende mer slumpartad och svårare att förutse. Vi seglare säger ofta att de som lärt sig konsten att vinna lättvinds seglingarna gång på gång är de duktigaste seglarna av alla. Med ”riktig” lättvind så menar jag i vindar där det inte eller endast stråkvis blir krusningar på vattenytan.

Naturligtvis så måste en vinnarbåt för lättvindsegling vara väl förbered. Viktiga förberedelser är att man tagit ur allt onödigt som ger extra vikt. Det skall bara finnas den utrustning som reglerna föreskriver ombord. Botten måste vara ren, en smutsig botten bromsar riktigt mycket i lättvind.

Bland det viktigaste som måste tränas in för lättvinds segling är hur besättningen placerar sig i båten. Ett måste är att alla sitter absolut stilla i båten när det är lättvind. Onödiga rörelser bromsar båtens farten och det tar långtid att återfå farten. Förutom att besättningen skall sitta tätt ihop för att centrera vikten så skall man sitta på rätt ställe. Vad som är rätt är olika på olika båtar. Nästa alla båtar behöver hjälp att luta mot lä i lättvind så besättningen skall sitta i lä. Om man har en båt som är lätt att luta i lättvind så bör rorsman sitta kvar i lovert för att få bästa position. Det gäller att få så mycket lutning att seglen faller ut och profilerna i seglen får sin form. Om inte båten lutar så detta uppnås, så får man ingen strömning runt seglen och farten blir dålig. Många båtar går bäst om man även flyttar fram vikten i båten så aktern lyfts. Detta ger ofta en mindre våt yta på skrovet.

När en manöver som stagvändning eller gipp skall utföras så skall den utföras som en ”rullvändning/gipp” Principen för detta är att alla byter sida samtidigt i båten och mastens svepande rörelse gör att en högre vindstyrka uppnås. Man kan tom få en fartökning tack vare manövern om den utförs på rätt sätt. Så fort manövern är klar så måste alla smyga till sin position och sitta stilla. Så få som möjligt skall uträtta det som behöver göras med trim och förberedande av segelskifte mellan manövrerna.

Vid en start eller efter en manöver så skall man i lättvind inte skota hem seglen för snabbt. Ju tyngre båt ju längre tid innan det är hemskotat. Detta är något som behöver tränas på för att uppnå maximal fartökning.

Om man har stagad mast med svepta spridare så lönar det sig ofta att testa fram ett unikt lättvindstrim som du byter till innan start. Det skall vara säkert till 100% att vinden kommer vara konstant lätt hela seglingen innan du byter (under vissa regler så kan man justera riggspeänningen under seglingen men i många är det förbjudet). Enklaste sättet att arbeta när man tillfälligt för lättvinds seglingen lättar på riggspeänningen är att släppa några varv på förstaget eller undervanten. Vilket av dessa alternativ som väljs är ofta unikt för båttypen. Jag rekommenderar att du väljer det enklaste då du måste kunna återgå snabbt till standard trim om vinden ökar. Att minska riggspeänningen ger en mer lättstyrd båt som blir ”mjukare” att segla och accelererar snabbare.

När det gäller segeltrim så skall man i riktigt lättvind trimma sina segel plana och öppna. Detta gör att den lätta vinden enklare klarar att följa profilerna runt hela seglet. Är seglen för djupa så orkar inte vinden runt med dålig fart som följd. Skotvinkeln på focken skall vara stor nästan som i riktigt hård vind. Focken skall vara löst skotad. Storseglet skall absolut inte kickas utan vara helt lös. Travaren långt i lovert så seglet får all hjälp att öppna på de flesta båttyper. Om man normalt parkerar spinnakerbommen på storbommen så är det en fördel att lyfta ner spinnakerbommen på däck för att lätta av storbommen.

Det viktigaste av allt när det är lättvind är att få besättningen att hänga med i seglingen trots att alla

måste sitta stilla. Detta är en viktig del av skepparens ansvar då det inte alltid händer så mycket. Anledningen är att det händer mycket oväntat med vinden, ju fler som hjälper till att se vad som händer runt båten ger större möjlighet har ni att hitta den nya vinden före konkurrenterna och vinna seglingen.

Bengt Falkenberg
VD Albatross Segel AB.